



У листопаді 2020 року споживча інфляція прискорилася до 3.8% р/р (з 2.6% р/р у жовтні) та наблизилася до нижньої межі цільового діапазону  $5\% \pm 1$  в.п. У місячному вимірі ціни зросли на 1.3%. Фактична споживча інфляція перевищила траєкторію прогнозу, опублікованого в Інфляційному звіті за жовтень 2020 року. Прискорення зростання цін було зумовлено поживленням споживчого попиту, подорожчанням енергоносіїв, гіршими показниками урожаю окремих культур, послабленням гривні в попередні місяці та зростанням виробничих витрат. Натомість зміна споживчої поведінки, а саме зменшення споживання одягу і взуття, дещо стримувало інфляційний тиск.

#### Базова інфляція

Базова інфляція прискорилася (до 3.9% р/р).

Підвищилися темпи зростання цін на продовольчі товари (до 4.4% р/р). Зростання світових цін на олії та нижчий урожай соняшнику в Україні зумовили подорожчання соняшникової олії. Це також призвело до подорожчання продуктів її переробки (майонезу, маргарину, спредів). Вищі ціни на сировину (борошно, олія, цукор) та енергетичні ресурси, а також ефекти перенесення від послаблення гривні прискорили подорожчання макаронних та борошняних виробів. У зв'язку з послабленням гривні вищими темпами дорожчали продукти з риби, безалкогольні напої, прянощі, а також уповільнилося падіння цін на сухофрукти. Зростання виробничих витрат також позначилося на вартості м'ясних продуктів, вершкового масла та кисломолочних продуктів. Натомість значна імпортна пропозиція сповільнила зростання цін на сири (46% р/р зростання у фізичних обсягах).

Вищими темпами також дорожчали непродовольчі товари (1.2% р/р) передусім на тлі послаблення гривні в попередні місяці, погіршення девальваційних очікувань та значний споживчий попит. Зокрема, швидшими темпами дорожчали побутова техніка, меблі, фармацевтична продукція. Крім того, уповільнилося падіння цін на електроніку. Натомість ціни на одяг та взуття поглибили падіння (до 6.1% р/р). Це може пояснюватися змінами в споживчій поведінці домогосподарств через можливості навчатися і [працювати віддалено](#).

Зростання цін на послуги незначно прискорилося (до 6.5% р/р). Посилення карантинних заходів та запровадження карантину вихідного дня мало різноспрямований вплив на їх динаміку. Зменшення кількості клієнтів за одночасного зростання виробничих витрат призвело до подальшого подорожчання вартості послуг салонів краси, нотаріусів та курсів водіїв. Погіршення епідемічної ситуації прискорило зростання цін на консультативні медичні послуги та страхування здоров'я. Вищими темпами зростала вартість ритуальних послуг, що, однак, пояснюється холоднішою погодою у листопаді цього року, ніж торік. Натомість через

скорочення попиту й заборону працювати у вихідні дні сповільнилося подорожчання послуг закладів громадського харчування, готелів, кінотеатрів.

#### Зміна цін на сирі продукти харчування

Ціни на сирі продукти харчування повернулися до зростання (на 1.0% р/р). Швидшими темпами дорожчали цукор, борошно й крупи – насамперед через нижчі торішні врожаї цукрових буряків та зернових. Також зросли ціни на яйця передусім унаслідок збільшення виробничих витрат, зокрема на корми, які зростають у ціні через гірший врожай, а ще на імпорту сировину та матеріали. Уповільнилося падіння цін на тепличні овочі, зокрема помідори, огірки, кабачки, баклажани, унаслідок зменшення вітчизняної пропозиції та надходження дорожчої імпортованої продукції. Натомість значно дешевшими, ніж торік, залишалися овочі борщового набору. Надходження нового врожаю загальмувало зростання цін на фрукти насамперед за рахунок яблук.

#### Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін помітно прискорилося (до 9.2 % р/р). Подорожчання енергоносіїв на світових ринках відобразилося й на внутрішніх цінах на природний газ. Це також призвело до скорочення темпів падіння вартості гарячої води та опалення (до 3.6% р/р).

#### Зміна цін на паливо

Падіння цін на паливо і далі сповільнювалося (до 13.8% р/р) на тлі підвищення світових цін на нафту, а також збереження високого попиту з боку населення внаслідок високої інтенсивності користування автомобілями в умовах пандемії.

#### Промислова інфляція

У листопаді зростання цін у промисловості стрімко прискорилося (до 8.6% р/р) передусім за рахунок зростання цін на товари, що реалізуються за межі України (прискорилося до 29.4% р/р). За місяць ІЦВ зріс на 2.0%.

Під впливом висхідних цінових тенденцій на світових товарних ринках та послаблення гривні залишалися високими темпи зростання цін у добуванні металевих руд (до 28.6% р/р). Через подорожчання сировини та зростання світових цін на сталь стрімко прискорилося

зростання цін на продукцію вітчизняної металургії (до 17.3% р/р).

Зростання цін на нафту та високі ціни на газ на зовнішніх ринках призвели до значного збільшення темпів зростання цін у добуванні сирої нафти і природного газу (20.8% р/р), а також у наступних ланках виробничого процесу – ціни у виробництві коксу та нафтопродуктів повернулися до зростання (на 2.6% р/р). Подальше зростання вартості природного газу, збереження високих світових цін на добрива та значний попит на український карбамід з боку Індії призвели до прискорення зростання цін на продукцію хімічної промисловості (до 16.9% р/р).

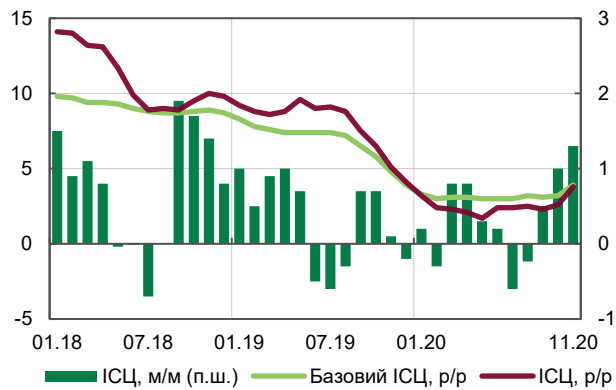
Деяко вищими темпами зростали ціни в деревообробці та поліграфії, виробництві гумових і пластмасових виробів та у виробництві комп'ютерів, імовірно, через послаблення гривні та стійкий попит. Ці ж чинники на тлі погіршення епідемічної ситуації призвели до прискорення зростання цін на фармацевтичну продукцію (до 11.5% р/р з 8.7% р/р у жовтні).

Зростання цін у харчовій промисловості прискорилося (до 19.6% р/р). Найбільший внесок у прискорення мало зростання цін в олійно-жировій промисловості. Зокрема, дорожчали соняшникова олія і шрот на тлі тривалого зростання цін на соняшкову олію на світових товарних ринках та нижчого, ніж торік, урожаю соняшнику в Україні. Стрімко зросли ціни у виробництві цукру через гірші за торішні показники врожаю цукрових буряків, їх нижчу цукровість та підвищення світових цін унаслідок скорочення пропозиції найбільших світових виробників цукру. Зросли ціни також у виробництві м'яса та хліба.

Уповільнилося падіння цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (до 6.2% р/р). Це пов'язано з подорожчанням електроенергії, зокрема на ВДР та РДН, через посилення попиту з боку [непобутових споживачів](#) та зменшення частки АЕС у структурі виробництва.

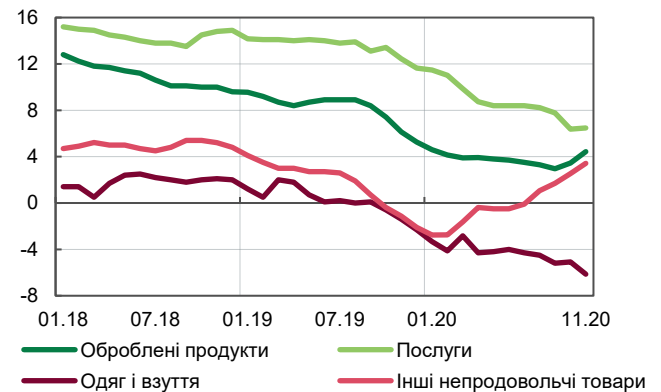
У листопаді 2020 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилося і наблизилась до нижньої межі цільового діапазону 5% ± 1 в. п. Пожвавлення споживання, зростання цін на енергоносії, гірші показники урожаю окремих культур, послаблення гривні в попередні місяці та зростання виробничих витрат формували проінфляційний тиск. Базова інфляція також прискорилося

Графік 1. Індекси споживчих цін, %



Джерело: ДССУ.

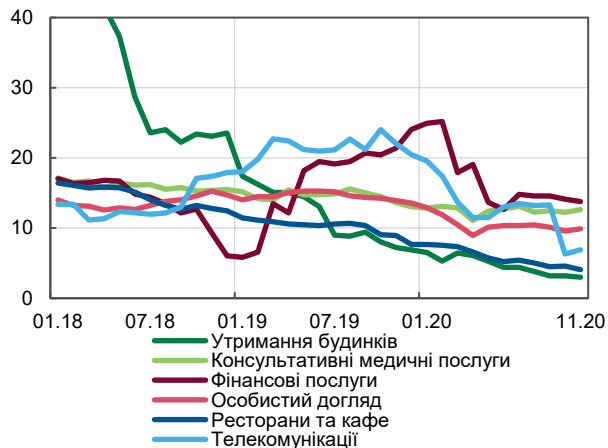
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р



Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Зростання вартості послуг незначно прискорилося у зв'язку із погіршенням епідемічної ситуації та збільшенням витрат, зокрема через запровадження карантину вихідного дня

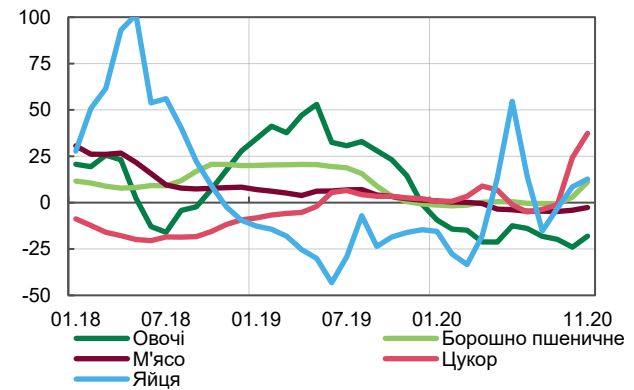
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р



Джерело: ДССУ.

Ціни на сирі продукти повернулися до зростання внаслідок гіршого врожаю окремих культур, зростання виробничих витрат і надходження дорожчої імпортової пропозиції

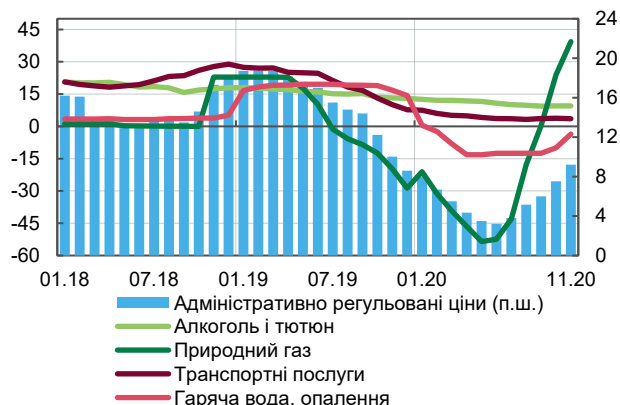
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р



Джерело: ДССУ.

**Зростання адміністративно регульованих цін помітно прискорилося через підвищення ціни на природний газ, що вплинуло на подорожчання гарячої води та опалення**

Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р



Джерело: ДССУ.

**Тривало сповільнення падіння цін на паливо на тлі підвищення світових цін на нафту та значного попиту на паливо**

Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р



Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

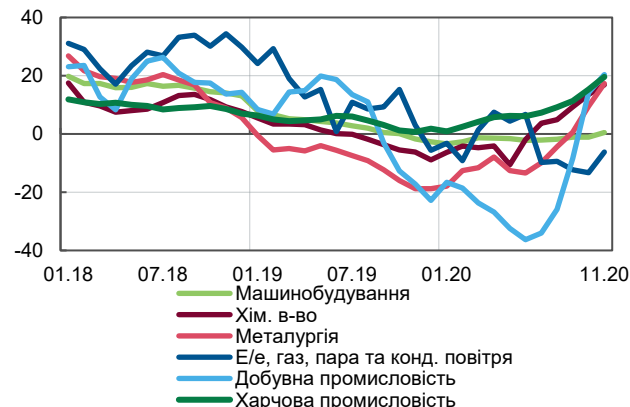
**У листопаді зростання цін у промисловості стрімко прискорилося передусім через подорожчання товарів українського експорту (продукції хімічної промисловості, металургії, олійної промисловості), а також зростання цін на енергоносії та електроенергію. Також через послаблення гривні та високий попит зросли ціни у фармацевтичній галузі**

Графік 7. Індекс цін виробників, %



Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р



Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка ІСЦ для 2020 року, %	% р/р					Листопад 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				вересень	жовтень	листопад	
<b>Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)</b>							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	2.3	2.6	3.8	1.3
Базова інфляція	59.4	8.7	3.9	3.1	3.2	3.9	0.7
Небазова інфляція*	40.6	10.7	4.8	1.1	1.7	3.9	2.3
сирі продукти	19.4	3.3	3.9	-1.1	-1.3	1.0	1.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.0	18.0	8.6	6.0	7.5	9.2	2.8
паливо	3.2	9.1	-8.2	-17.4	-16.6	-13.6	3.1
<b>Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)</b>							
Продукти харчування та безалкогольні напої	44.7	17.7	7.8	1.3	1.6	3.2	1.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.1	20.7	17.9	9.4	9.5	9.5	0.8
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	-5.2	-5.1	-6.1	-4.4
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	5.4	10.6	10.6	0.6	5.5	10.8	8.0
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	47.5	23.7	3.2	3.2	3.0	0.0
водопостачання	0.2	20.2	19.9	21.9	19.6	18.9	0.0
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	-3.4	-2.9	-2.9	0.3
природний газ	1.4	1.2	22.9	0.4	24	39.4	26.7
центральне опалення	1.0	3.8	5.2	-13.7	-10.9	-3.6	8.6
електроенергія	1.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.2	16.7	12.9	-1.0	-0.1	1.1	0.9
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	7.7	3.3	3.6	0.1
Освіта	1.4	14.9	13.4	14.1	13.8	13.9	0.1

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2020 року, %**	% р/р					Листопад 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				вересень	жовтень	листопад	
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	-1.7	3.2	8.6	2.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.9	14.3	-22.8	-8.4	14.2	20.4	5.3
Добування кам'яного вугілля	3.3	5.4	-23.6	-30.1	-18.9	-8.2	1.2
Добування сирої нафти і природного газу	4.8	24.9	-32.3	-22.0	9.8	20.8	18.4
Добування металевих руд	6.3	8.2	-21.4	5.8	28.3	28.6	-2.0
Переробна промисловість	64.4	7.4	-5.7	4.0	8.4	12.5	2.0
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.4	7.0	1.8	11.3	15.3	19.6	3.4
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	-14.8	-4.4	2.6	1.9
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.9	7.7	-8.9	9.3	13.5	16.9	2.0
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.5	16.7	9.6	9.0	8.7	11.5	2.7
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.7	12.6	2.6	2.3	2.6	3.4	0.3
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.9	5.6	-18.8	0.6	9.5	17.3	2.4
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	17.3	1.1	-0.4	-2.1	-0.6	0.6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	29.8	-5.6	-12.3	-13.3	-6.2	0.6

\* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

\*\* Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2019 рік.

**Список скорочень:**

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		
АЕС	атомні, гідроелектростанції		
РДН, ВДР	ринок "на добу наперед", внутрішньодобовий ринок		